

ЈУЛИЈА СПИРИДОНОВА

КРОНОС, ТОЈ НЕСРЕЌНИК!

Културна установа **БЛЕСОК**
Едиција **БУШАВКО**

Copyright © за македонското издание: Културна установа „Блесок“, 2020
Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да биде репродуциран
на кој било начин без претходна писмена согласност на издавачот.

Наслов на оригиналот: Кронос, тоя нещастник!
Автор: Юлия Спиридонова,
Copyright © Кргозор, Софија, 2016

Издавањето на книгата е поддржано од:

Република Северна Македонија

Министерство за култура

Издавањето на ова дело беше поддржано од ТРАДУКИ, литературна мрежа на која припаѓаат Сојузното министерство за Европа, интеграции и надворешни работи на Република Австрија, Министерството за надворешни работи на Сојузна Република Германија, швајцарската фондација за култура ПроХелвеција, КултурКонтакт Австрија (по налог на Сојузната канцеларска служба на Република Австрија), Гете Институтот, Агенцијата за книги на Словенија ЈАК, Министерството за култура на Република Хрватска, Ресорот за култура на владата на кнезството Лихтенштајн, фондацијата за култура на Лихтенштајн, Министерството за култура на Албанија, Министерството за култура и информирање на Република Србија, Министерството за култура на Република Романија, Министерството за култура на Црна Гора и фондацијата С. Фишер.

traduki

Идејата за името на оваа едисија го даде Лина Исаковска, кога имаше 5 години, во август 2011 г. Името **БУШАВКО** многу пред тоа почнала да го користи **ДЕТСКАТА АМБАСАДА МЕФАШИ**, и тоа име е нивна заштитена марка. Овде ѝ се заблагодаруваме на љубезноста на Детската амбасада Мефаши, што ни дозволи да го користиме името **БУШАВКО** за нашата едисија.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

821.163.2-93-31

СПИРИДОНОВА, Юлия

Кронос, тој несреќник! / Јулија Спиридонова ; превод од бугарски
Катица Гароска Ацевска. - Скопје : Блесок, 2020. - 191 стр. ; 20 см. -
(Едисија Бушавко)

Превод на делото: Кронос, тоя нещастник! / Юлия Спиридонова. - Белешка
за авторот: стр. 191

ISBN 978-9989-59-692-6

COBISS.MK-ID 52335109

ЈУЛИЈА СПИРИДОНОВА

КРОНОС, ТОЈ НЕСРЕЌНИК!

Превод од бугарски:
Катица Гароска Ацевска

Скопје, 2020

Најголемите тревомани во училиштето се професорот по физика и професорот по филозофија.

– Кронос, да те нема оттука.

– Само уште еден пец, професоре, да ги истуркам часовите.

Не дека не ми се сака нешто поздраво... Ама, нема. Чудовиштето се разбуди утринава. Се обидувам да не мислам на него, но, острите заби гризат парче по парче од мојата утроба.

Кога бев мал, јас бев мегафонот на „Вонземјани“. Наизуст ги знаев сите филмови. Сцена по сцена. Тогаш, ни на крај памет, не ми беше дека во телото ќе носам вонземјанин. Викајте ме наредникот Рипли. Кронос Рипли. Секој ден трипам во вселената.

Како да не. Секој ден сакам да трипам. Професорот по филозофија ми го грабна догорчето од рака.

– Бриши. Уште три минути до своното.

Тревата не беше лоша. Вистинска, не некаква синтетика (не дека би откажал и некоја синтетичка, де, ама нели треба да живеам зелено).

Професорот по физика внимателно го згасна догорчето. Минијатурниот остаток го завитка во станиол. Го прибра во џебот од кошулата.

– Се гледа – забележав.

Професорот се поколеба, па, го премести во џебот од фармерките.

Не дека има некаков резон. Нема човек или зајак во училиштето кому не му е јасно.

Секој знае каде е скришното место на професорот.

Прв си заминав. Внимателно минав низ тесниот премин среде купот од стари клупи, столови. Само да удриш со лакт сè ќе падне. Сто посто, и на професорот по англиски му се пуши. Ама, не може да стигне до скришното место зашто е супер дебел.

Пропаднав низ металната врата од подрумските простории. Толку сум слаб. Се потпрев на вратата. Ех, да си останев денес дома. Ама професорката се прибра многу порано и ме избрка на училиште. Ја излажав дека имаме спортски празник. Не ми поверува.

Одвај ги влечам нозете низ ходникот. Оној напумпан идиот, (поточно мојот личен дилер) не ми крева телефон. Го нема веќе две седмици.

– Скапан скинхед – воздивнав. Да ти отпаднат ушите, дилер никаков.

– Ушите ли?

Се завртив. Пријателката на Тина (онаа што се замислува вампирка, повторно родената грофица Батори) стоеше зад мене. Ги кренав рацете и со прстите направив крст, божем се заштитувам.

– Ха, ха, а имаш ли и светена вода? – се насмеа.

Светена вода, каков ли ѝ е составот.

– Само со светена вода не сум се рокал.

Батори се преправаше небаре ќе повраќа.

– Супер идеја, нема што. А бе, Кронос...

Почнува. И оваа ќе ме откажува од дрогата.

– Ти, зошто не...

– Нешто не ти штима? – се наострив.

Некому ќе му подадеш прст, веднаш ти ја гризе раката до половина. Затоа покажувам само еден конкретен прст... наместо да го подавам.

Мразам кога се прават загрижени. „Такво умно момче си, а со шприц си копаш гроб“. Пет пари не даваат за мене. Тоа го прават за да се почувствуваат големи. Добри! Вистински ангели. Ете, исто ти е. Значи, вампирка е или ангел? Тие, неопределените, ми се најконтрадикторни. Ем вака, ем така.

Батори се обиде да каже уште нешто, но, за моја среќа, свончето ја пресече. Холот за миг се наполни со народ. Нејзиното височество исчезна. Не успеав да ја прашам зошто е сама. Каде е Тина? Да не е болна?

Стоев на местото како закована шајка. Околу мојата скромна нискост се формираше празен круг. Толпата се разделуваше два чекора пред мене, за одново да се слее зад мојот грб.

Страшно е кога во најгуста толпа се чувствува ваш најосамен.

Глупости. Не се чувствувам осамен. Никогаш не сум осамен. Нели си имам сопствено чудовиште? Дојденецот е секогаш со мене.

За да ми го истераат од телото, ќе треба да ме убијат.

Се пронесе глас дека дилерот ќе дојде кон крајот на часовите. Оффф, добро тогаш. Ќе го чекам надвор.

Сонцето заслепувачки блеска. Заврши ли веќе зимата? Го мразам сонцето. Се довлечкав до оградата – онаму каде што расте големото дрво.

– Еј, Кронос, чекај!

– Ете, пак таа, вампирката. Како ми се закачила...

– Ти, како да ме следиш, а? – се насмевнав, за подобро да ми се видат скапаните заби, небаре се лутам.

Ама не.

– Да бе, паѓам на тебе – промрмори.

– Затоа се влечеш по мене, значи.

– Не само затоа.

Се потпрев на оградата. Веројатноста да дојде и Тина не е мала. И оп, желбата ми е исполнета, велики господару и титану! Еве ја и Тина. Тоа девојче е како сонце, во неа сè блеска – косата, очите, насмевката...

Го сакам сонцето.

– Имаме еден предлог – мачињата ме обико-
лија од две страни за да не се измолкнам.

Ме исполни сомнеж и лошо претчувство.

– А, не – отсечно реков. – Не бива.

– Уште не си го слушал нашиот предлог – се
обидува Тина.

– Знам.

– Како да не.

– Сакате да го напишам предлогот.

Двете се погледнаа.

– Како знаеш?

– Заборавате со кого разговарате, госпоѓици.
Да ви се претставам – математичкиот гениј, царот
на логиката и титан во слободно време.

– Како да не е обичен човек, а?

– Нема ништо од тоа – мавнав со раката. – Не
ви е добра идејата.

– Е, зошто да не ни е добра? – се наостри вам-
пирката.

– Бидејќи, како прво, како што ви е добро по-
знато, литературата не ми е омилена.

– Ние ќе ти помагаме – вети Тина.

Хм. Тоа не звучи лошо. Всушност, од друга
страна...

– Второ – продолжив – духовниот егзибицио-
низам ми е непознат. Не ми се допаѓа помислата
дека секој може да научи интимни нешта, кои...

– Е, доста е! – се налути Тина.

Кога се лути е уште поубава.

– Нема причина да се срамиш повеќе од мене! Еве, јас сè си напишав, сè! – извика таа. Не ми е грижа! Тоа сум јас и точка! Кому не му се допаѓа, нека не чита.

– Гледаш, тоа е нешто ново. Кронос, од кога почна да се грижиш што мислат другите за тебе? – се насмеа Батори.

Во право е. Дали ми е грижа? Не ми е.

– Нели си титан? – се насмеа Тина.

– Така е – се согласив.

Сите тројца прснавме во смеа.

– Значи се согласуваш? – праша Батори.

Не сакам кога ми вршат притисок.

– Ми се чини глупаво. И најважно (т.е. трето) – зошто да го правам?

Двете отворија толкави усти.

– Стоп, стоп – ги прекинав. – Не трујте ме, јас не сум вашиот миленикМакси. Пишувањето било нешто како волшепство, бла-бла, ги решавало сите проблеми... Тоа тврдење не е точно.

Двете се погледнаа.

– Е, не е сè точно. Или пак не сосема... пелтечеше Тина. – На пример, јас така не станав педесет кила.

– Нема потреба. Одлична си. Супер риба! – ја успокоив, а таа се вцрви.

– А мене не ми пораснаа цицки – смело се јави Батори. – Ама станав фатална женска, нели?

– Апсолутно – потврдивме со Тина. – Ама, Макс уште немал секс – им напомнав.

– Но среќен е – тивко рече Тина.

Уште ли се пали таа на него?!

– А, бе, тој нема да остане без секс, не туку жали го – објасни Батори (со извесна доза на љубомора во гласот).

Ајде, уште една се фати за јадицата...

– На крајот на краиштата излегува пак дека волшепството функционира – се насмеа Тина.

– Е, што велиш, а?

Свончето засвони.

– Свони – забележав.

– Ајде де, ќе биде кул! – Тина ме фати за рака и јас се стресов.

Сè досега девојка не ме фатила за рака.

– Не заборавај дека јас го започнав тоа – Тина и понатаму продолжуваше да ми ја стиска испотената дланка. – И сакам да продолжи!

Ништо не можев да изустам. Само ја држев раката и тапо се потсмевнував (но така да не ми се гледаат забите).

Леле, какви уценувачки се жените! Ете ти сега, немам друга работа, ќе пишувам мемоари.

Случајно да не сум Блез Паскал!

По часовите се прибрав дома. Девојките ме стигнаа по патот и ме испратија донекаде (сигурно зашто не сакав да ја пуштам раката на Тина, а неа ѝ беше непријатно да ми ја остави). Добро, идното утро се искапив, се избричав, косата чиста, ноктите потсечени, а бе, вистински убиец. (Почнав веќе да се капам секој ден, ама да не се расчуче, еј). Дури и облеката ми беше чиста. И тоа е некоја среќа!

Се испружив на мојата омилена фотелја во ходникот, супер мека и удобна. Од страните има големи џебови, а во едниот си го чувам тефтерот. Во него си решавам разни работи, задачи, алгоритми, ова-она. Никому не му го покажувам. Знам, некако е неприродно – да пишуваш во тефтер како во среден век, но така сум се навикнал, сори.

Да видам сега што да напишам... Треба нешто да напишам. Така, ќе можам повторно да ја видам Тина. Сака да ме следи одблиску.

Немам ништо против.

Така. Што да напишам, а? Не знам што.

Измислив една логичка задача. Па уште една. А, бе, што да напишам, бе!

Се протегнав. Се размавтав со рацете. И со носете. Чудовиштето спиеше. И другпат сум забележал. Тина има дејство како најквалитетна дрога. Тина. Тина. Тина.

Напишав цела една страница само со нејзиното име. После го избришав името, едно по едно.

Горчлива вистина е дека тоа не може да биде. Просто е супер невозможно. Таа е многу убава, а јас сум мизерен дркација. Точно, ако прашате некого што и да е за мене, ќе ви каже: „Кронос ли? Тој е мизерен несреќник!“ И тоа нема да биде лага.

Така е. Јас сум мизерен дркација, јас сум одвратен, скапан џанак. Ете, го напишав – одвратен, скапан џанак. И пак. И пак, додека не заврши страницата.

Мајкл Мур рика некаде под мене, да не кажам од каде. Ааа, сум седнал на телефонот.

– Здраво Кронос, Тина е.

– ...

– Ало, таму ли си?

– Тука сум. Така де, тука сум.

Што тресам? Дрво сум.

– Пишуваш ли?

– Ме фати. Пишувам, поточно...

Длабоко воздивнав:

– Се обидувам, ама не бива.

– Не е лесно, знам.

Ништо не знае.

– Подобро е да се откажам – промрморив. – Тоа едноставно не е за мене, сори.

– А, не. Нема откажување – тргна во напад таа.

– Па што така? Со лошо? Не може така и тоа е.

– Полека. Ќе биде. Многу е лесно – кога еднаш ќе тргне, не ќе можеш да запреш.

Се насмеав.

– Можам да си замислам.

Но не си замислив.

– Гледај сега, најважен е проблемот.

– Каков проблем? – прашав тапо.

– Ти што сакаш најмногу?

Тебе, сакав да кажам. Тебе најмногу те сакам!

– Не знам – изустив. – Ништо не сакам.

– Добро, де. Нема човек без проблеми – отсеке

Тина.

–...

– На пример – пелтечеше таа. – Ти не сакаш ли да...

– Молк. Раката ми се испоти, па го испуштив телефонот. Го фатив во воздух и го допрев до испотеното лице.

– Што да сакам?

– Да се откажеш од дрогата – прошепоти Тина.

Молчев. Со никого не разговарам за тоа. Е, од-време-навреме со Гошка. Само тој знае. Зашто само тој може да разбере.

– Што мислиш, не сум се обидува до сега?

Не знам зошто ѝ го реков тоа. Таа молчеше.

Зборовите сами ми излетаа од устата:

– Сто пати сум се обидува. Не може и тоа ти е.

– Извини – цивкаше Тина како глувче.

– Нема зашто. Просто... А бе, не е проста работа.

– Претпоставувам. Гледај, ако ти е толку тешко, едноставно не пишувај, а?

Ајде, чао.

Тина прекина. Го оставив телефонот и го отворив тефтерот. Така. Да помислам... Воздивнав и напишав:

„Цел – да се откачам од дрогата“.

А подолу начкртав:

„Проблем – таа не сака да се откаже од мене“.

– Кронос кај директорката!

Се сепнав. Изгледа бев заспал на клупата. Последен час е, што? Изморен сум.

– Директорката те вика – некој ме боцна во грбот со пенкало.

Вратата тресна. Гласникот исчезна.

– Нема „добар ден“, нема „може ли“ – мрмореше хемичарката на негова сметка. – Прост народ – како калиум!

Решив да ја смирам.

– Ве молам, професорке, ќе ми дозволите ли да одам кај директорката?

– Може – великодушно дозволи таа.

Додека ја затворав вратата, ја слушнав како вели:

– Ете, се гледа, момче од добро семејство.

– Ама тој е наркоман! – извика онаа патка Паола.

– Ама, воспитан наркоман! – објасни хемичарката.